

22.12.21

עתירה מס' 1603-20

עתירה מס' 1608-20

עתירה מס' 1610-20

בעניין:

עתירה מס' 1603-20

עותרים: איתי בר יוסף, אריאל שנהר ואח' בנושא-ליכודניקים חדשים

עתירה מס' 1608-20

עותר: משה איפרגן בנושא-ליכודניקים חדשים

עתירה מס' 1610-20

עותר: עופר בינשטוק בנושא-ליכודניקים חדשים

נגד

משיבים: הליכוד

צורי סיסו, מנכ"ל הליכוד

עו"ד שי גלילי, מבקר הליכוד

פ90ק-דין

ושוב סוגיית קבוצת "הליכודניקים החדשים" ניצבת בפני בית הדין. לפנינו שלוש עתירות הדנות בעניינם של "הליכודניקים החדשים", כאשר עתירה אחת תוקפת את התנהלות התנועה אשר מגמתה, לדעת העותרים, לסלקם מן התנועה שלא כדין ואילו שתיים האחרות טוענות כי האמצעים שנקטה התנועה נגד מי שהתפקדות לתנועה בעקבות "הליכודניקים החדשים" אינם מספיקים להגן על התנועה מפני השתלטות עוינת.

1. תקציר הפרקים הקודמים

1. זה כארבע שנים מעסיק עניינם של "הליכודניקים החדשים" את בית הדין.
2. "הליכודניקים החדשים" הציגו עצמם כקבוצת צעירים אשר התארגנה בעקבות המחאה החברתית ב-2011 ובאה לטענתה "לחזק את ערכי הדמוקרטיה ברוחה של הכרזת העצמאות של מדינת ישראל". מתנגדיהם טענו, כי מדובר באנשי שמאל, בחלקם אנשי שמאל קיצוני, אשר באו אל הליכוד על מנת לבצע השתלטות עוינת, לחבל בה מבפנים על ידי ניצול הדמוקרטיה התנועתית ולקדם באמצעותה רעיונות שמאל ואנשי שמאל.
3. ראיות שנצברו על ידי העותר מר עופר בינשטוק, שנכנס במהלך שנות פעילותה הראשונות של הקבוצה אל הקרביים של המדיה החברתית שלה, הראו כי אכן רבים מן הפעילים המרכזיים של הקבוצה הם אנשי שמאל, אשר גם לאחר התפקדות לליכוד התבטאות נגד דרכו והביעו תמיכה מפלגות שמאל ובאג'נדה שמאלית. הקבוצה המרכזית של הפעילים בראשות ליאור מאירי סולקה אפוא מן התנועה במסגרת עתירה 1509/19. בנוסף, הצלבת ספרי מתפקדים של הליכוד עם ספרי מתפקדים של מפלגות אחרות הראתה שקיימים אלפי מתפקדים כפולים, בהם מתפקדים שלצד התפקדותם לליכוד היו רשומים כחברים במפלגות מרצ והעבודה.
4. התמונה שעלתה מן הראיות ביחס ל-"ליכודניקים החדשים", הייתה מטרידה. בפסק הדין בעתירה 1509/19 בית הדין קבע:

...ההתפקדות לליכוד הייתה התפקדות אינסטורמנטלית, כדי להשפיע על רשימתה של המפלגה לכנסת, ולא מתוך הזדהות עם מטרותיה וערכיה (זאת אנו למדים מפרסומים של מר מאירי ערב הבחירות 2012 ואמירתו החד משמעית "התפקדות לחוד, הצבעה לחוד"). בהתבטאויות בנושאים מדיניים מר מאירי משתמש ברטוריקה של השמאל ומבטא את עמדותיו. ה-"מודל הארגוני" של ה-"ליכודניקים החדשים" היה לפקוד כל מי שמזוהה עם האג'נדה של ההתארגנות ונכון לשמוע להמלצות ההצבעה של ראשיה, וזאת ללא קשר להזדהות אמיתית עם המפלגה ומטרותיה.

בית הדין עמד על החשש, כי התפקדותם של לפחות חלק מאנשי קבוצת הליכודניקים החדשים נעשתה במסגרת ניסיון של השתלטות עוינת על התנועה, שנועדה לנצל את ההליכים הדמוקרטיים בליכוד על מנת לקדם אג'נדה עוינת הזרה לרעיונות עליהם מושתתת התנועה.

5. לצד זאת, בית הדין קבע, כי החברות בתנועה היא אישית, לא ניתן לסלק חברים מן התנועה באופן קיבוצי על בסיס שיוך קבוצתי והליך ההרחקה מן התנועה צריך להתנהל תוך הקפדה על כללי הצדק הטבעי. בנוסף, בית הדין קבע כי התפקדות במסגרת קבוצת הליכודניקים החדשים אינה יכולה להוות ראיה קונקלוסיבית שתצדיק הרחקה.

6. במסגרת אחת העתירות הקודמות נדון אף עניינם של מתפקדים, אשר התפקדו באמצעות המרשתת וקבלתם לתנועה עוכבה. לאחר שהתנועה הודיעה, כי רשימת המתפקדים המעוכבים אבדה וכדי למצוא פתרון מעשי לסוגיה, בית הדין קבע שאותם מתפקדים יוכלו להתקבל לתנועת הליכוד אם יחתמו על הצהרה מיוחדת בדבר הזדהותם עם התנועה (עתירה 1492/18, החלטה מיום ה-02/01/2019). החלטה זו עמדה בביקורת בית המשפט המחוזי ובית המשפט העליון.

2. עתירתו הקודמת של בינשטוק

7. לאחר מתן פסקי דין בעתירות 1509/19-1510/19 מר בינשטוק לא שקט על שמריו ועתר שוב לבית הדין בדרישה, כי הליכודניקים החדשים יוגדרו כהתארגנות עוינת לליכוד, כי פעילותה בליכוד תיאסר וכי חבריה יסולקו מן התנועה באופן קבוצתי.

8. במסגרת הדיון בעתירתו של מר בינשטוק הסתבר, כי בסביבות אוקטובר 2019 קבוצת הליכודניקים החדשים התפלגה לשתי קבוצות. האחת "הליכודניקים החדשים" המקורית, שבראשה לכאורה המשיך לעמוד ליאור מאירי והשנייה "הליכודניקים החדשים – הקבוצה הדמוקרטית", אשר יוצגה בדיונים בפנינו על ידי עו"ד רון גנוט, מר איתי בר יוסף, מר אריאל שנהר ומר רן כרמון.

9. מר בינשטוק טען בפני בית הדין, כי להתפלגות בקבוצת הליכודניקים החדשים אין כל רלוונטיות לדיון ושתי הקבוצות הן חתרניות ומסוכנות לליכוד. בית הדין הקדיש שעות רבות לשמיעת טענותיו וראיותיו של מר בינשטוק, אשר דרך הצגתן הייתה בלתי הולמת ובוטה הן כלפי המשיבים והן כלפי בית הדין. לגוף הדברים, מר בינשטוק, למרות הארכנות והטרחנות בה הביא את ראיותיו, לא הציג מידע וחומרים חדשים ביחס קבוצת "הליכודניקים החדשים" ופעילותה.

10. בסופו של דבר, לאחר שהמנהלת שלחה את "מכתבי הנאמנות" (אשר יידונו מייד ובסמוך) לכמה אלפים של נמענים, הוא משך את עתירתו. זמן קצר לאחר מכן, מר בינשטוק הודיע לבית הדין, כי המכתבים שהוציאה המנהלת אינם מספקים אותו והוא מבקש לחדש את עתירתו ולטעון לסעדים הבאים: 1. הכרזה על ארגון הליכודניקים החדשים כיישות לא לגיטימית בתנועת הליכוד. 2. סילוק מן התנועה של כל מי שהתפקד

דרך הליכודניקים החדשים, או פועל במסגרת התארגנותם, וזאת ללא כל תנאי מתלה או מעכב.

11. לפני כניסה לנושא לגופו של עניין אי אפשר שלא לומר מילה בעניין העותר והתנהלותו. היא הייתה תזזיתית ולשונו בדיונים ובתכתובות הייתה פוגענית וצורמת באופן חריג ביותר, אבל היא באה ממקום של חרדה אמיתית לעתידו של הליכוד. המאמצים והזמן שהשקיע בעניין, לצד כובד הנושא, מצדיקים בחינה רצינית של טיעונו תוך התעלמות מהצרימות בגישתו כלפי כל מי שאינם רואים את התמונה בדיוק כמוהו ובית הדין בכללם.

12. על פי מר בינשטוק מדובר במימוש הפסוק "הקם להורגך השכם להורגו" שהרי לשיטתו לו היה בידי הליכודניקים החדשים לממש את זממם, הליכוד היה חדל להתקיים. לראייתו שותף במידה רבה גם העותר משה איפרגן אף שהוא מציג את הדברים בלשון המעטה תקינה ומנומסת, שהיא הלשון שראוי להשתמש בה בתנועה החורטת על דגלה את ההדר הבית"רי. מר בינשטוק וכמעט באותה מידה גם העותר משה איפרגן אינם רואים שיש מקום להתייחס באופן שונה ונפרד ל"קבוצה הדמוקרטית" המבדלת עצמה מקבוצת מאירי.

13. ככל שקשה לחלוק על חומרת המעשים המתוארים בעתירותיהם עדיין ניתן לשים אותם על כף המאזניים ולבחון עוצמת האיום הממשי שהם מהווים, מה שמשליך כמובן על דרכי הטיפול בו בהתחשב ברצון להימנע, ככל הניתן, ממצקים לערכים חשובים נוספים שתנועה דמוקרטית מחוייבת לשמור עליהם גם כאשר היא מתגוננת בפני ניסיונות זדוניים לפגוע בה.

14. מתפיסתו מרחיקת הלכת של מר בינשטוק, הרואה בליכודניקים החדשים גידול ממאיר המאיים להרוג את המארח ולכן יש לעקרו מן השורש, נגזרת מסקנה מתבקשת שגם אם הדבר מחייב עקירת תאים בריאים בכמות משמעותית זה המחיר שהמפלגה חייבת לשלם כדי להמשיך להתקיים.

15. לשיטתו, תאים בריאים בסביבת הליכודניקים החדשים ספק אם יכלו להתקיים וגם אם כן, בגלל חומרת הסכנה, הניסיון לבור את המוץ מן התבן הוא מותרות שהמפלגה אינה יכולה להרשות לעצמה שהרי מדובר בסכנת כליה של ממש המאיימת עליה.

3. "מכתבי נאמנות" והעתירות הנוכחיות

16. בראשית אוגוסט 2020, בעוד עתירת בינשטוק תלויה ועומדת, מנהלת הליכוד החלה לשלוח מכתבים לחברי תנועה שעל פי החשד התפקדו, או היו פעילים במסגרת התארגנות הליכודניקים החדשים. במכתבים אלה נאמר לנמעניהם כי על פי הראיות שהצטברו בידי המנהלת, הם התפקדו לליכוד באמצעות ארגון "הליכודניקים החדשים",

או הם פעילים במסגרתו. על כן, נמעני המכתבים נדרשו לחתום על הצהרה לפיה הם מזדהים עם דרכה של תנועת הליכוד ומטרותיה ויפעלו למען הליכוד ויצביעו לליכוד, שאם לא כן - יסולקו מן המפלגה.

17. הגם שמכתבים אלה, שיכינו "מכתבי נאמנות" עומדים במוקד ההתדיינות, אף אחד מן הצדדים לא טרח לצרף דוגמאות של מכתבים אלה באיכות המאפשרת קריאה בהם, כך שתוכנם משוחזר כאן מטענות הצדדים.

18. משהחלו אנשי קבוצת הליכודניקים החדשים – הקבוצה הדמוקרטית לקבל את המכתבים, ראשי הקבוצה הגישו את העתירה **1603/20** ובמסגרתה ביקשו לבטל את מה שהם כינו "הליך ההדחה" – קרי משלוח המכתבים ושקילת המשך חברותם של נמעניהם בליכוד.

19. בד בבד, מר איפרגן הגיש עתירה נגדית, בה ביקש לא להסתפק באמצעים שנקטה המנהלת, אלא לדרוש ממי שהתפקדו דרך קבוצת הליכודניקים החדשים ראיות לכך שפעלו למען הליכוד באחת משלושת מערכות הבחירות בשנים האחרונות (2019-2020).

4. טענות הצדדים בעתירות

20. העותרים בעתירה **1603/20** (להלן: "הקבוצה הדמוקרטית, או העותרים"), טוענים כי מעשי המנהלת לוקים בחוסר סמכות משמנסה היא להרחיק את הליכודניקים החדשים בהליך קיבוצי, כמקשה אחת, בלא בסיס ראייתי הולם ובלא הקפדה על כללי הצדק הטבעי.

21. העותרים מוסיפים וטוענים, כי התנועה פועלת בניגוד לחוקתה כאשר על ידי דרישה לחתום על "מכתבי נאמנות" הכוללים, למשל, התחייבות לפעול להצלחת הליכוד, התנועה מוסיפה בפועל תנאים חדשים על התנאי החברות בתנועה שמונה החוקה.

22. העותרים טוענים, כי הודעה לנמעני המכתבים לפיה הם צפויים להדחה מן התנועה אם לא יצהירו שיצביעו לה מהווה עבירה על דיני הבחירות. (נעיר כבר עכשיו, טענה זו נשמעת תמוהה במיוחד – וכי הדרישה ממי שמבקש להיות חבר במפלגה שיצביע לה אינה סבירה בעיני העותרים!?)

23. מעבר לטענות במישור הסמכות והמהות, העותרים טוענים כי התנועה נוקטת אפליה ואכיפה סלקטיבית, מכיוון שהצהרות נאמנות שהיא דורשת ממי שנחשד בהתפקדות או בחברות בקבוצת הליכודניקים החדשים לא נדרשות מחברי קבוצות אינטרסנטיות אחרות

בתנועה ומפעילים שונים אשר מצהירים בריש גלי על תמיכתם במפלגות אחרות, כגון ש"ס, לצד חברותם ופעילותם בליכוד.

24. מר איפרגן הגיש עתירה מפורטת ובה טען, כי על סמך הפסיקות הקודמות של בית הדין שקבעו כי התפקדות באמצעות אתר האינטרנט של הליכודניקים החדשים, או פעילות בקבוצה, מהווה ראייה, גם אם לא ראייה קונקלוסיבית, להתפקדות עוינת ומצדיקה המשך בירור מצד המנהלת, הרי דרישת המנהלת מן המתפקדים להצהיר על נאמנותם לתנועה הנה סבירה והיא בבחינת המינימום הנדרש.

25. מר איפרגן הוסיף וטען, כי אין הבדל מהותי בין קבוצת הליכודניקים החדשים המקורית, בראשות ליאור מאירי, שסולק מן התנועה, לבין הליכודניקים החדשים – קבוצה דמוקרטית. הטענה הזאת מתבססת על עובדה, שאינה מוכחשת, כי עד לפיצול שאירע באוקטובר 2019, ראשי "הקבוצה הדמוקרטית" המשיכו לפעול תחת הנהגתו של ליאור מאירי ובשיתוף עם פעילים אחרים שסולקו מן הליכוד. עיגונים נוספים לטענה זו מצויים, לדעת העותר, בכך שבניגוד לקבוצות אחרות בליכוד, המפעילים של דף הפייסבוק של הקבוצה הדמוקרטית מעולם לא קראו לעוקביהם להצביע ליכוד ועל כך שבתיאור קבוצת הפייסבוק של הקבוצה הדמוקרטית נאמר, שהקבוצה אינה עוסקת בבחירות הכלליות ומפלגה אינה קבוצת כדורדגל ולכן אין צורך להצהיר לה אמונים עם שלטים ביצע.

5. מהלך הדיונים בפנינו

26. מלבד הדיונים הארוכים שקיימנו בעתירתו הקודמת של מר בינשטוק, קיימנו שלושה דיונים בעתירות שבפנינו, שניים מהם קיימנו באמצעות זום מחמת מגפת הקורונה ודיון אחד קיימנו באופן פרוטנלי.

27. בדיונים שבפנינו הופיעו חברי כנסת ושרים (כתוארם אז) יובל שטייניץ, צחי הנגבי וקרן ברק, אשר הביעו התנגדות נחרצת לצעדים שנקטה המנהלת ביחס לקבוצת הליכודניקים החדשים – הקבוצה הדמוקרטית. לטענת הח"כים, מדובר בצעד קולקטיבי גורף, אשר אינו מבחין בין פרטים ומקדים סילוק מן התנועה לביורור עובדתי. חלק מן הח"כים אף טענו כי אנשי הקבוצה הדמוקרטית תרמו למאמץ של התנועה לקראת הבחירות.

28. היועץ המשפטי של התנועה מסר לנו נתונים עובדתיים חשובים ביחס למספר המכתבים. לדבריו, נשלחו 5,800 מכתבים וכ-500 חזרו חתומים. מבין מקבלי המכתבים כ-2,300 איש לא שילמו דמי חבר ולכן חברותם הושעתה. לפי הנתונים שהובאו על ידי היועמ"ש מדובר אפוא בכ-3,000 חברים שעניינם עומד להכרעה.

29. מנכ"ל התנועה, מר צורי סיסו, הסביר לבית הדין כיצד הורכבו רשימות מקבלי המכתבים ומה הסטטוס הנוכחי שלהם בתנועה. לפי דברי המנכ"ל, המנהלת ליקטה את הרשימה מדף הפייסבוק של קבוצת הליכודניקים החדשים וכן מראשי סניפים, אשר נתבקשו

לעבור על רשימות החברים בסניפים ולסמן את מי שנראים להם כ-"ליכודניקים חדשים". למעשה, מנכ"ל התנועה לא ידע לומר לפי אלו שיקולים ראשי הסניפים סימנו את השמות שהעבירו למינהלת.

30. מנכ"ל התנועה סיפר, כי המכתבים נשלחו בדואר רגיל והמנהלת קיבלה חזרה כמה מאות הצהרות חתומות.

31. בתשובה לשאלות של ח"כ קרן ברק מנכ"ל התנועה אמר, כי מקבלי המכתבים נמצאים ברשימת החברים תחת קוד מיוחד. בנוסף, כל עוד הם באותו קוד מיוחד, לא נגבים מהם דמי חבר. לעומת זאת, מי שהחזיר הצהרת נאמנות חתומה חזר לקוד הקודם שלו.

32. לאחר ששמענו את טענות הצדדים הצענו גם כיוונים לפתרון של פשרה במחלוקת שהובאה בפנינו. אך פתרון של פשרה לא הסתייע, משכך הגיעה העת לפסוק.

6. שאלת הסעדים הגורפים

33. העותרים בינשטוק ואיפרגן ביקשו לקבל סעדים גורפים ביחס לחברי הקבוצות של הליכודניקים החדשים. מר בינשטוק ביקש להכריז על הליכודניקים החדשים כהתארגנות עוינת האסורה בליכוד. מר איפרגן ביקש להתנות את חברותם של אנשי הליכודניקים החדשים בליכוד בכך שכל אחד מהם יביא ראיה כי פעל למען הליכוד באחת משלושת מערכות הבחירות של שנים 2019-2020.

34. כפי שהובהר לא אחת בפסיקת בית הדין הזה, על פי חוקת הליכוד לא ניתן ליתן סעד קולקטיבי וגורף נגד קבוצה של חברים ולסלקם מן התנועה באופן קיבוצי. החוקה מאפשרת סילוק חברים מן התנועה על בסיס עילות פרטניות היכולות להתקיים ביחס לכל חבר וחבר בנפרד ודבר ההרחקה מן התנועה מחייב בחינה נפרדת ביחס לכל פרט ופרט.

35. מר בינשטוק, אשר טען הרחבה רבה בפני בית הדין לא הביא שום ראיה מהותית חדשה ביחס לאנשי הליכודניקים החדשים באופן שיש בה כדי לשנות את קביעתנו מן ההחלטות הקודמות. כפי שנקבע בפסיקה הקודמת, עצם ההתפקדות באמצעות הליכודניקים החדשים אינה יכולה להוות ראיה קונקלוסיבית שתאפשר סילוק החבר מן התנועה.

36. אין גם לתבוע מן החברים הוכחה פוזיטיבית לפעילות לטובת התנועה באחת ממערכות הבחירות הקודמות. עם כל ההערכה לעמדתו של העותר איפרגן הנובעת כל כולה מהרצון להגן על הליכוד, ולמסירותו לנושא, הצעותיו לחייב חברי מפלגה להוכיח פעילות אקטיבית בשרות המפלגה במערכות הבחירות האחרונות נשמעות מופרכות, במיוחד שהמחשבה נודדת להשלכות תנאי דומה להצבעה בבחירות הפנימיות על כלל חברי המפלגה, או כל מדגם מקרי שלהם. אם זהו תנאי לחברות בתנועה, הרי ספק אם רבים מן החברים הוותיקים בה יעמדו בו.

37. עם זאת, ברי מן הראיות שהובאו בפנינו, כי משך תקופה ארוכה אנשי קבוצת הליכודניקים החדשים פקדו לתנועה חברים מתוך אמירה שמי שמתפקד אינו חייב לתמוך בתנועה ולהצביע לה, בבחינת "התפקדות לחוד והצבעה לחוד". המצג שיצרו אותם מתפקדים בעת התפקדותם לתנועה, לפיו הם מזדהים עמה ועם מטרותיה, היה מצג שווא. בדרך זו התפקדו לתנועה אלפי אנשים אשר אינם מזדהים עמה ואשר חלקם אף פעלו נגדה במערכות הבחירות האחרונות. קיים אפוא חשש כי לנגד עינינו מתרחש ניסיון של השתלטות עוינת על התנועה, כאשר מי שמתפקדים אליה במטרה לקבל את הזכות לבחור בבחירות הפנימיות ולהיבחר מטעמה לתפקידים שונים בתנועה ומטעם התנועה, רוצים ברעתה ופועלים לפרקה ממטענה הרעיוני.

38. זה המקום לשאול, מה עשתה התנועה לנוכח תופעה זו? בדקנו ולמדנו ששום מוסד ממוסדותיו הפוליטיים של הליכוד לא התכנס לדיון חרום או אפילו דיון רגיל במטרה לדון בשאלה כיצד מתמודדים עם הסכנה הזו המכרסמת מבפנים. גם יו"ר הליכוד שבשיחות עם חברים הביע דאגה נוכח התופעה ובראיון עם שמעון ריקלין לפני שנים מספר בערוץ 20 הגדיר את אירגון הליכודניקים החדשים כעויין, לא יזם דיון במוסדות התנועה כדי לגבש מדיניות כלפי הגורמים העוינים הללו. במילים אחרות המסקנה המשודרת מהעדר ההתייחסות של מוסדות הליכוד היתה שגם הליכוד אינו רואה את הסכנה שמציירים העותרים בשקידה ובהתמדה, בעוצמה ובממדים שהללו רואים אותה.

39. התפקדות של אנשים שאינם מזדהים עם התנועה ומטרותיה אכן מחייבת את מוסדות התנועה לפעול בצורה נחרצת על מנת לאתר ולהרחיק מן התנועה את כל אותם מתפקדים אשר התפקדו על סמך רעיון של "התפקדות לחוד והצבעה לחוד", ואף התבטאו ופעלו נגדה במערכות הבחירות בשנים האחרונות.

40. למרבה הצער, לנוכח תופעת ההתפקדות, הייתה התגובה במידה רבה אימפולסיבית ושטחית, כאשר התנועה לא השקיעה די משאבים ומאמצים במטרה לאסוף מידע, לעבד אותו ועל בסיס מידע פרטני להרחיק ממנה את אותם מתפקדים אשר התפקדו שלא בתום לב ובלא שהזדהו עם התנועה ומטרותיה, או פעלו נגדה.

41. למעשה, למרות פסיקות קודמות, התנועה נקטה בפעולות גורפות וכוללניות בלבד ללא ניסיון לאסוף מידע ולערוך בירור פרטני. כפי שיפורט בהמשך פסק הדין, פעולות גורפות ומגושמות אלה אינן יכולות לבוא כברירת מחדל ראשונה, חלף איסוף המידע והבירור הפרטני.

7. "הליכודניקים החדשים" ו-"הקבוצה הדמוקרטית" – האם הקבוצות דומות?

42. אחת השאלות שהתעוררו בפנינו בדיונים בעתירה הנוכחית ובעתירתו הקודמת של מר בינשטוק הייתה מידת הדימיון והשוני בין הקבוצה המקורית של הליכודניקים החדשים בהנהגת ליאור מאירי לבין הקבוצה הדמוקרטית שהתפצלה ממנה.

43. מר בינשטוק טען כי אין להבחין בין שתי הקבוצות האלה, מכיוון שההבדל ביניהן אינו מהותי, אלא סגנוני בלבד. עד כמה שהצלחנו להבין, גם היועץ המשפטי של התנועה תומך בטענה זו. לעומת זאת, העותרים טוענים כי אנשי הקבוצה הדמוקרטית פועלים בתום לב כחברי ליכוד המזדהים עם התנועה ופועלים לטובתה ומר בר יוסף אף הוסיף, כי אותם חברי קבוצה שנספחו אליה אף על פי שלא תמכו בתנועה נתבקשו לעזוב את הקבוצה.

44. נפקותה של הכרעה בשאלה זו, בסופו של דבר, אינה רבה, מכיוון שלדעתנו יש לבכר התייחסות פרטנית על התייחסות קבוצתית, כפי שיפורט בפסק הדין. אך מכיוון שיש לשאלה זו השלכה מסוימת על פתרונות שניתן היה להציע למצב, אי אפשר להותירה ללא התייחסות.

45. אכן, ההתרשמות מהתנהלות חברי הקבוצה הדמוקרטית לאורך הדיון, כמו גם מדברים חברי הכנסת שבאו לתמוך בהם, הנה חיובית.

46. עם זאת יש לציין שיש צד נוסף למטבע שיש להציג למען שלמות התמונה. קבוצת הליכודניקים החדשים המקורית התפצלה בסוכות שנת 2019, כלומר כתשעה חודשים לאחר פסק הדין של בית הדין בעתירה 1509/19, בה הוצאו חלק מראשיה וחבריה של הקבוצה מן התנועה. למרות פסק הדין, המשיכו חברי הקבוצה כולם, אלה שהורחקו ואלה שנשארו, אלה שפרשו בהמשך וייסדו את הקבוצה הדמוקרטית ואלה שנותרו נאמנים לליאור מאירי, לפעול במסגרת קבוצתית אחת עד לפילוג. באותו פרק זמן אנשי הקבוצה הדמוקרטית פעלו תחת הנהגתו ולצידו של ליאור מאירי ושל פעילים נוספים שהורחקו מן התנועה. פעילות תנועתית לצד ובשיתוף של מי שסולקו מן התנועה מחמת הזדהותם ופעילותם למען גופים פוליטיים יריבים מטילה צל של חשד על אלה מחברי התנועה הנוטלים חלק בפעילות שכזאת.

47. יתר על כן, אחד האנשים שהורחקו מן התנועה בפסק הדין בעתירה 1509/19, מר אלון אנתין, נמנה עם הנהגת הקבוצה הדמוקרטית. לשאלת חבר בית הדין עוה"ד יצחק במ השיב עו"ד גנט כי אנשי הקבוצה הדמוקרטית חולקים על פסק הדין שהרחיק את מר אנתין, מר אנתין מזדהה עם התנועה ומטרוחיה ומכל מקום, הקבוצה הדמוקרטית אינה קמה ונופלת על מר אנתין, אלא מדובר בהנהגה קבוצתית משותפת.

48. תשובה זו אינה מקובלת עלינו. שיתוף של אדם שהורחק מן התנועה בפסק דין בפעילות תנועתית מסכלת למעשה את פסק הדין. יתר על כן, מר אנתין הורחק מן התנועה מכיוון שנקבע לגביו שהוא מזדהה עם מפלגת העבודה ופקד אנשים אליה. שיתוף של מר אנתין

בקבוצה המבקשת לעשות פעילות פוליטית בתוך הליכוד מאפשר למי שבית הדין קבע לגביו שהוא מזדהה עם מפלגה יריבה לבחוש בענייני הליכוד וכן מעוררת חשד, שמא מי שמשתף את מר אנתין בפעילות פוליטית בליכוד שותף אף הוא להעדפותיו הפוליטיות.

49. הגם שטענתו הגורפת של מר בינשטוק, לפיה אין הבדל בין שתי הקבוצות של הליכודניקים החדשים, אינה מקובלת עלינו, אין גם לומר שסימני השאלה ביחס לקבוצה הדמוקרטית נעלמו כליל. על כל פנים קביעתנו, כי יש להעדיף את הבחינה הפרטנית על פני בדיקה קיבוצית מפחיתה את משקלה של העדפתנו את גישת בית הלל ביחס לסוגית מעמדה של הקבוצה הדמוקרטית.

8. טענות סף

50. היועץ המשפטי טען בפנינו כי יש לדחות את העתירות של אנשי הקבוצה הדמוקרטית על הסף, מכיוון שהקבוצה הדמוקרטית אינה יישות משפטית, העותרים לא הביאו ייפוי כוח מאותם אלפי מתפקדים שקיבלו את המכתבים ואינם יכולים לייצגם ולטעון בשמם.

51. איננו מקבלים טענה זו. היותו של הגוף אישיות משפטית רלוונטי כאשר באים לבחון את היחסים בין אותו גוף לתנועת הליכוד. כך, למשל, העובדה כי הליכוד העולמי אינו גוף משפטי חיזק את מסקנתנו, שמדובר באורגן של תנועת הליכוד ולא בגוף עצמאי. כאשר אנו עוסקים בקבוצת פעילים בתוך התנועה, השאלה האם הם התארגנו כגוף בעל אישיות משפטית או לאו אינה רלוונטית.

52. אכן, העותרים אינם מייצגים את מקבלי המכתבים המצויים בסכנת הרחקה, שחלק לא מבוטל מהם, כפי שהתברר לנו, הם חברי ליכוד ותיקים ומסורים שאין ולא היה להם מעולם חלק ונחלה, או זיקה כלשהי לליכודניקים החדשים, אולם, לדעתנו אין מקום לדחות את העתירה מחמת היעדר זכות עמידה של העותרים. העותרים בפנינו הם ראשי קבוצת הליכודניקים החדשים – הקבוצה הדמוקרטית ונציגיה. ההליך שנקטה המנהלת עלול לצמצם את מספר החברים באותה קבוצה ולהחליש אותה בתוך הליכוד. יש אפוא לעותרים עניין שכוחם בתנועה לא יקטן בשל מהלכים שנוקטת המנהלת. הסוגיה שמעלה העתירה חשובה ובעלת השלכות רבות על חברים. לצד העותרים התייצבו חברי כנסת מטעם התנועה, אשר גם להם יש עניין שבוחריהם הפוטנציאליים לא יסולקו מן התנועה. יש בהתייצבות חברי הכנסת לדיונים גם כדי להצביע על העניין התנועתי הרב שהעתירה מעוררת. משכך, לא ראינו לנכון לדקדק עם העותרים בענייני זכות עמידה.

9. "מכתבי נאמנות" – המהות

53. העותרים וחברי הכנסת שהתייצבו לצידם טענו שלוש טענות מרכזיות נגד עצם הדרישה המופנית אל הליכודניקים החדשים לחתום על הצהרות נאמנות – היעדר סמכות, נקיטת הליך ללא הבחנה ובלא בירור מקדים. נדון בטענות אלה כסדרן:

54. ראשית, איננו רואים לקבל את הטענה של עו"ד גנט כי בעצם הדרישה לחתום על "מכתב נאמנות" יש כדי להוסיף תנאי חברות שלא בא זכרו בחוקה תוך חריגה מסמכות של המנהלת. הזדהות עם התנועה, מטרתה, דרכה הפוליטית וערכיה היא תנאי מהותי לחברות בתנועה. חתימה על הצהרה שכזאת אינה תנאי נוסף לחברות במפלגה, אלא היא תנאי יסוד לחברות. כל חברי הליכוד חתמו, בעת התפקדותם למפלגה, על הצהרה לפיה הם מזדהים עם מטרת התנועה.

55. ברם, ביחס לחלק מן המתפקדים אשר התפקדו באמצעות קבוצת הליכודניקים החדשים התעורר חשש מבוסס שהצהרתם זו לא הייתה כנה ולא ניתנה בתום לב, אלא הם באו אל התנועה לאחר שהפעילים של הליכודניקים החדשים בתקופה שלפני הפיצול בין קבוצת מאירי לקבוצת הדמוקרטיה, הסבירו להם ש-"התפקדות לחוד והצבעה לחוד" ואין הם צריכים להזדהות עם הליכוד ולהצביע לו כדי להתפקד ולהשתתף בבחירות הפנימיות. החתימה על "הצהרת נאמנות" באה להסיר חשש זה ולאשרר כי ההצהרה המקורית ניתנה באופן כן והייתה תמת לב. השאלה האם ועד כמה האמצעי זה הוא מועיל להשגת המטרה תידון בהמשך, אך לעת עתה אין לקבל את הטענה שמדובר בתנאי נוסף לחברות בתנועה. זהו ווידוא קיומו של התנאי היסודי ולא הצבת תנאי נוסף.

56. שנית, באשר לאפליה ואכיפה בררנית, יש טעם רב בטענות העותרים, לפיהם התנועה אינה תרה אחר מתפקדים אשר מזדהים בריש גלי עם מפלגות אחרות, כמו ש"ס, או מי שפוקדים לתנועה חברי וועדי עובדים כדי לשמור על אינטרסים הכלכליים ורגולטוריים או תומכים אישיים במישור המוניציפלי וגם הארצי. צודקים העותרים בטענתם כי על התנועה לפעול כדי למנוע התפקדות של אנשים אשר אינם מזדהים עם מטרתה, ובעיקר לסלק משורות התנועה את אלה הפועלים לטובת מפלגות אחרות בהיותם חברים בליכוד. אך הפגם הזה עליו הצביעו העותרים אינו עולה עד כדי הענות לעתירתם על בסיס טעמים זה.

57. העותרים הצביעו על מקרה בו חבר ליכוד פעל גם לטובת מפלגת ש"ס. ראוי לציין כי מבחינת חומרת הדברים, אין לגזור גזירה שווה בין מצב בו חבר הליכוד פועל למען מפלגות שהן שותפות טבעיות של הליכוד לכל קואליציה, לבין פעולה למען מפלגות העוינות את הליכוד, דרכו וערכיו. כאשר משאבי התנועה מוגבלים סדר העדיפויות ביחס לאכיפת האיסור על פעולה לטובת מפלגה אחרת נתון לשיקול דעת המנהלת, אותו עליה להפעיל באופן ענייני וסביר. מובן מאליו בהינתן משאבים מוגבלים של התנועה, ריכוז מאמץ על בדיקה והרחקה של אותם מתפקדים אשר פועלים נגד הליכוד ולמען מפלגות המצויות במחנה היריב ואשר איןן השותפות הקואליציוניות הטבעיות של הליכוד הנו בבחינת אבחנה עניינית ומותרת.

58. יתר על כן, למנהלת אין מונפול על פעילות להרחקת אותם חברים שפועלים לסייע למפלגות אחרות. בהתאם לסעיף 21א(א) כל חבר יכול לעתור לבית הדין בדרישה

להרחיק מן התנועה חבר אחר שהתקיימה לגביו עילת הרחקה. כך, שכלל שסבורים העותרים כי המנהלת אינה פועלת להרחקת חברי ליכוד אשר מסייעים למפלגות אחרות, יש בידם לנקוט יוזמה ולעתור לבית הדין.

59. חזקה יותר טענת העותרים ביחס לאפליה בינם לבין אנשי הוועדים הפוקדים את חברי הוועדים לליכוד במטרה להשיג יתרונות כלכליים ורגולטוריים לחברות הגדולות ולוועדיהן, לשמר את מעמדן של הוועדים ולמנוע רפורמות משקיות לפתיחת השוק לתחרות ולצמצום כוחם של וועדי עובדים. לדעתנו, טענה זו מוצאת לה תשובה מסוימת בהבחנה בין התפקדות אסטרטגית להתפקדות עוינת, אותה בית הדין הציע בפסק הדין בעתירה 1509/19. בנוסף, העותרים לא הביאו ראיה ביחס להיקף התופעה של התפקדות חברי וועדי עובדים שאינם מזדהים על התנועה ומטרותיה מתוך מטרה להשפיע על סדר היום של התנועה בענייני חברה וכלכלה. ביחס לליכודניקים חדשים, הרי בפנינו תשתית ראייתית המאפשרת לקבוע, כי מדובר באלפים רבים של מתפקדים. שאלת היקף ההתפקדות המאורגנת הנה חשובה בבחינת סבירות ההחלטה לפעול לבדיקת הכנות ותום הלב של המתפקדים והנטל בשאלה זו מונח על כתפי הטוענים לאפליה.

60. כאמור, משאבי התנועה מוגבלים והחלטה לרכז את המאמץ במניעת התפקדות עוינת, כלומר כזאת שנועדה בעיני הוגיה ומבצעה לחבל בתנועה ולשנותה באורח יסודי, הנה החלטה סבירה במובן זה שאין היא מצדיקה קבלת טענה של אכיפה בררנית, או אפליה שהעלו העותרים.

61. באשר לטענה כי התנועה הקדימה החלטה לביורור ואינה נוקטת בהליך גורף שאינו מבדיל בין מתפקדים תמי לב לאלה שאינם – זוהי טענה בלתי מבוססת שיש לדחותה. הליך של משלוח מכתבים ודרישה כי נמעניהם יחתמו על הצהרת הנאמנות נועד לערוך את הביורור בדבר הזדהות של נמעני המכתבים עם תנועת הליכוד, דרכה ומטרותיה. מקבלי המכתבים אינם מסולקים מן התנועה, אלא אך מתבקשים להבהיר כי התפקדותם הייתה בתום לב ומתוך הזדהות עם מטרות התנועה ודרכה הפוליטית. אין מדובר פה בגזירה ללא בירור, אלא זהו הביורור שנועד להבחין בין "צדיקים" ל-"רשעים". לכן, הציטוטים משיחו של אברהם אבינו שבא לסנגר בפני הקודש ברוך הוא על סדום אינם במקום. ההליך שנוקטת המנהלת לא בא לספות צדיק עם רשע (במובן המטפורי), אלא הוא נועד להבחין בין צדיק לרשע, זאת מתוך הנחה של המנהלת, אשר תוקפה יידון בהמשך, כי חותמי ההצהרה יעשו זאת בתום לב.

62. בכך לא תם הדיון בצד המהותי של "מכתבי הנאמנות" שנשלחו אל מי שנכלל ברשימה. במהלך הדיונים נוצר הרושם, כי הוצאת המכתבים נועדה לבוא במקום איסוף המידע והבדיקה הפרטנית ביחס לאותם חברים שהתפקדו באמצעות הליכודניקים החדשים, או הפועלים במסגרת הקבוצות האלה, ואשר לגביהם קיים חשד שאינם מזדהים עם מטרות התנועה, או שהם עושים מעשים שיש בהם כדי לסייע למפלגות יריבות. כאן המקום

לצטט את דבריו של המנכ"ל צורי סיסו שהסביר כיצד הורכבה הרשימה של נמעני המכתבים (פרוטוקול מה-04.03.2021, עמ' 2).

גם בעקבות כל הפוסטים שפורסמו בקבוצות זיהינו שיש מגמה בקבוצה הזאת או בעמוד הפייסבוק שלהם שבעצם קורא להם להיות חברי מפלגה ובעצם הם מפרסמים פוסטים ועובדים נגד המפלגה אם זה להשתתף בהפגנות בכיכר גורן או כל מני פעילויות אחרות. לקחנו את שמות הקבוצה הזאת יחד עם שמות שנאספו ע"י חברי כנסת או ע"י חברי מפלגה אחרים או יו"ר סניפים. אספנו וריכזנו את כל הרשימה הזאתי

63. זו אמירה שאמורה לעורר תמיהה. כי אם חברים מפרסמים פוסטים ועובדים נגד המפלגה ומשתתפים בפעילויות הפוגעות בה – מה הטעם לבקש מהם לחתום על הצהרות נאמנות? הרי לגבי אותם מתפקדים יש לאסוף את החומר, לערוך להם שימוע ואם לא יהיה בפיהם הסבר מניח את הדעת לדברים – לסלקם מן התנועה. מה יסייעו כאן הצהרות נאמנות?!

64. מה שמחזיר אותנו לקפנדרייה לא ראויה שעשתה התנועה. במקום לעמול על איסוף המידע, עיבודו ועריכת שימועים פרטניים לאותם מתפקדים שיש לגביהם ראיות שהם "מפרסמים פוסטים ועובדים נגד המפלגה", החליטה התנועה לנקוט הליך אחד וגורף ולשלוח מכתבים לפי הרשימה שהורכבה בדרך מוקשה ולדרוש מנמעני המכתבים לחתום על הצהרה בדבר הזדהותם על הליכוד וכוונתם להצביע מחל.

65. קפנדרייה זו מוקשית בעינינו.

66. בהיבט של תועלת – ספק אם הדבר מועיל. דווקא מי שהתפקד לליכוד מבלי להזדהות עם מטרותיו ודרכו הפוליטית של הליכוד כדי לשנות את פניו תוך מודעות לכך שזהו מעשה פסול לא יירתע מחתימה שקרית על מסמך ההצהרה. תכליתה של החתימה על הצהרה היא להבחין בין מי שהתפקדו בתום לב לליכוד בין אם בקשר או ללא קשר לליכודניקים החדשים לבין מי שהתפקדו בתום לב גם כן, אך מתוך הנחה שמותר להיות חברים בליכוד ובו בעת לתמוך בפועל במפלגה אחרת. לכן היעילות של אמצעי זה להשגת התכלית הנה חלקית. אין פירוש הדבר שמדובר באמצעי פסול, אך מידת התועלת שבו חייבת להוות שיקול ביחס להפעלתו כלפי החלק האקטיביסטי שאותו ניתן להרחיק משהוכיחו במעשיהם שאינם מזדהים עם התנועה.

67. בהיבט של הגינות, בחינה פרטנית המבוססת על איסוף מידע ספציפי הוגנת יותר כלפי המתפקדים, מכיוון שהיא מאפשרת לפעול על בסיס מידע קונקרטי. אם תכלית חתימת

הצהרת הנאמנות היא לוודא שמתפקדים שהתפקדו באמצעות "הליכודניקים החדשים" עשו זאת בתום לב, הרי בירור המתמקד במידע פרטני עדיף על נקיטת צעדים כלליים וגורפים שאינם מבחינים בין הפרטים.

68. בשל העדיפות הזאת של בירור פרטני, ראוי תחילה למצות אותו, ורק אם לאחר איסוף מידע פרטני והבירור אין לתנועה שום מידע לגבי המתפקד זולת העובדה שהתפקד באמצעות "הליכודניקים החדשים", או פעל במסגרתה עובר לפיצול בין קבוצת ליאור מאירי לקבוצה הדמוקרטית, רק אז יש מקום לפנות לאותו חבר במטרה לברר אם התפקד בתום לב ואף לבקש ממנו לחתום על הצהרה המבהירה זאת.

69. כך, מי שיש לגביו מידע שהתבטא או פעל נגד הליכוד, או תמך במפלגות היריבות לליכוד מן הראוי שיוזמן לשימוע לקראת הרחקה. החתמתו על "הצהרות נאמנות" רק מגחיכה את ההליך. מי שלעומת זאת קיימות ראיות שהוא פעל בדברים או במעש לטובת הליכוד אין מקום להמשיך את הבירור לגביו. רק מי שכל הידוע לגביו היא עובדת התפקדותו באמצעות "הליכודניקים החדשים" ניתן לבקש ממנו להצהיר כי התפקד בתום לב והוא מזדהה עם המפלגה ומטרותיה ומתכוון להצביע לה.

70. כאן המקום להתייחס לאחד הטעונוים, אשר נשמעו רבות במהלך הדיונים בענייני קבוצת "הליכודניקים החדשים" על גלגוליה. הטעונו הוא, כי נאמנותם נתונה לחוקת הליכוד. זהו טעונו מקומם שכולו חמקמקות מחשידה. שהרי תקנון מפלגה על פי חוק המפלגות הוא מרשם בעל אופי ניהולי טכני להסדרת הפעלת המפלגה וניהולה השוטף ותו לא.

71. אופיה של תנועה פוליטית כמקור להזדהות ציבורית עימה נקבע על פי העקרונות היסודיים בהם היא דוגלת כפי שאלה באים לידי ביטוי באמצעות החלטות מוסדותיה, נושאים שנציגיה הנבחרים מקדמים בממשלה ובכנסת ונהנים מתמיכת הסיעה, מצעי המפלגה לאורך דרכה וכיו"ב.

72. יתכן ומי מאנשי קבוצת "הליכודניקים החדשים" על גלגוליה מכיר אנשי שמאל המעבירים מיד ליד את חוקת הליכוד ולמקראה אווז בהם פרץ השראה והתלהבות והם אצים רצים להתפקד לליכוד, אך בפועל נראה שהם קיימים רק במוחו היצירתי ובעיקר עתיר הדמיון. הטעונו שהחוקה היא אבן שואבת להרשמה, משולה למי שיאמר שקריאת הפנאי החביבה עליו היא ספר הטלפונים. החוקה היחידה שמהותה משקפת שאיפה להוות תשתית להזדהות לאומית היא חוקתה של ארה"ב וגם היא רק נתנה ביטוי רב השראה לעקרונות שהיו מוסכמים מראש על הציבור שכוון אותה.

73. אם יש פרק אחד בחוקת הליכוד הרלבנטי להצגתו כנייר לקמוס להזדהות, זה הוא פרק ב' – מטרות. על פי התייחסותם הנלהבת של הליכודניקים החדשים לחוקה סעיף זה כנראה חמק מעיני רבים מהם הנשבעים בשם חוקה שמעולם לא טרחו לקרוא בעיון. מבחינת מהותו ומשקלו ניתן היה מבחינה עקרונית לבחון אפשרות חליפית, למי שחש

קושי עקרוני להצהיר על הצבעתו בבחירות, להסתפק בחלופה והיא תצהיר כי הוא מזדהה עם סעיף 1 (ב) לחוקת הליכוד. אלא שמבחינה מעשית הדבר לא ניתן כי לעומת מתפקדי השמאל שיתקשו לחתום על הזדהות עם סעיף זה, לחברי מפלגות השותפות לדרכו של הליכוד וגם לחברי מפלגות לאומיות המשתפות פעולה עם מפלגות עוינות, לא תהיה בעייה להתחייב בלב שלם לסעיף זה במטרות הליכוד.

74. מאז הקמת הליכוד המאחד גופים קרובים אך בעלי מאפיינים אידיאולוגיים בהדגשים שונים, גם מי שמזדהה עם מרבית העקרונות ותומך בהם יכול להיות חבר הליכוד. בתנועת החרות סעיף שלימות המולדת נחשב סיבת הקיום כמו, במידה מסוימת האמור בסעיף 1 (ז) במפלגה הליברלית ו-1 (ח) בתנועת החרות. שלמה להט ראש עיריית תל אביב תמך בהקמת מדינה פלסטינית בגבולות 67, אבל בכל מערכת בחירות לכנסת השתתף באופן פעיל ופנה לציבור היוני ליברלי לתמוך כמוהו בליכוד חרף אי ההסכמה עם דרכו המדינית. הוא לא העלה על דעתו שניתן להיות חבר בליכוד אך לא בהכרח להצביע עבורו.

75. בסיכומו של דבר, לנוכח הראיות שהונחו בפני בית הדין בדבר אופן עריכת ההתפקדות על ידי קבוצת הליכודניקים החדשים, כפי שגם נקבע בעבר, עצם ההתפקדות דרך קבוצה זו (עובר לפיצולה) מעוררת חשד שההתפקדות הייתה שלא בתום לב ולא מתוך הזדהות כנה עם מטרותיה של תנועת הליכוד. משום כך, באופן עקרוני אין מניעה לדרוש מן המתפקדים האלה לחתום על הצהרה במטרה לוודא כי התפקדו בתום לב. אך הדרישה לחתום על הצהרה אינה יכולה לבוא כאמצעי ראשון ולהחליף ניסיון משמעותי לאיסוף מידע ובירור עובדתי קונקרטי. רק מן המתפקדים שלגביהם הבירור הפרטני העלה חרס ניתן לבקש לחתום על הצהרה כאמור.

76. איננו קובעים קביעה דומה לגבי מתפקדים שהתפקדות באמצעות "הקבוצה הדמוקרטית" לאחר פיצול "הליכודניקים החדשים" בסוכות 2019, מכיוון שלא הונחו בפנינו די ראיות בדבר אופן עריכת ההתפקדות על-ידי אנשי הקבוצה הזאת. אכן, כאמור לעיל, יש מספר נורות אזהרה גם לגביה, אך לא הונחו בפנינו ראיות קונקרטיות לכך כי אנשי הקבוצה הזאת לאחר הפיצול קראו לאנשים להתפקד שלא בתום לב.

10. "מכתבי נאמנות" – הפרוצדורה

77. מעבר לסוגיות המהותיות בדיון שבפנינו עלו מספר פגמים פרוצדורליים ביחס לאופן הרכבת רשימת מקבלי "מכתבי נאמנות", אופן משלוח המכתבים ועיתוי הדרישה של חתימה על הצהרת נאמנות.

78. כפי שעלה מדברי מנכ"ל התנועה בפנינו, רשימת מקבלי המכתבים הורכבה בידי המנהלת בסיוע ראשי הסניפים, כאשר ראשי הסניפים נתבקשו לסמן את החברים שהם

סבורים שהנם "ליכודניקים חדשים" והסימון היה, בין היתר, על בסיס היכרות או היעדר היכרות עם אותם חברים.

79. עם כל הכבוד, שיטה זאת חשופה לשימוש לרעה, למניפולציות ולטעויות. בכל סניף קיימות קבוצות יריבות ובדיקה מול ראשי הסניפים המתבקשים לסמן חברים שלדעתם הנם "ליכודניקים חדשים" פותחת פתח לאפשרות לסמן את היריבים הפוליטיים כ-"ליכודניקים חדשים" בתקווה להרחיקם מן התנועה. מי לכפינו יתקע שראשי הסניפים, שלא הייתה עליהם שום ביקורת, לא סימנו אנשים שהנם חברי ליכוד נאמנים, אך אינם מאנשי שלומם בסניף?

80. מעבר לכך, בשיטה זו מתפקדים חדשים שאינם קשורים לקבוצת הליכודניקים החדשים עלולים היו להיות מסומנים בידי ראשי הסניפים שאינם מכירים אותם.

81. מעבר לכך, המכתבים נשלחו בדואר רגיל לכתובת הקיימת במסד הנתונים של התנועה. בשיטה זו אין דרך לוודא שהנמען קיבל את המכתב. הכתובת שבמאגרי התנועה עלולה להיות לא מעודכנת, כי קשה לצפות מחברים שידאגו באופן שוטף לעדכן את כתובתם במאגר הנתונים של התנועה. לא תמיד גם הדואר (הרגיל) עובד כמו שעון שוויצרי ואובדן המכתב אינו תסריט מופרך. מעבר למשלוח המכתב בדואר רגיל לא נעשה כל מאמץ לוודא שהנמען אכן קיבל אותו. לכן, פרקטיקה של הוצאת חברים שלא השיבו למכתב שנשלח אליהם בחתימה על הצהרת נאמנות היא פרקטיקה פגומה, משלא ברור אם המכתבים נתקבלו אצל נמעניהם.

82. חלקנו תהה אם לא מוטב היה לקבוע, במקום הדרישה לחתום על הצהרה ולשלוח אותה בדואר או בפקס, כי כל מי שירצה לממש את זכות הבחירה שלו במסגרת הבחירות הפנימיות בתנועת הליכוד יידרש לחתום על הצהרה שהוא מזדהה עם מטרותיה של התנועה, מתכוון להצביע לה, ומתחייב לפרוש מן התנועה אם יחליט שלא להצביע לה. הצהרה שכזאת יכול שתחתם באתר ההצבעה במהלך הזיהוי של הבוחר. דרישת הצהרה שכזאת, שתחול על כל המתפקדים המבקשים לממש את זכות ההצבעה במסגרת התנועה משיגה את מטרותיה המוצהרות של החתימה על הצהרה, והיא יוצרת מנגנון שוויוני שמציב את הדרישה להצהיר על הזדהות עם הליכוד והכוונה להצביע לו בפני כלל המתפקדים, כולל כאלה שהתפקדו למטרות זרות שלא במסגרת "הליכודניקים החדשים". חלקנו התנגד עקרונית לדרישה כזו ממי שאינו מוגדר כמתפקד עוין המזדהה עם המחנה האידיאולוגי המתנגד לליכוד. אך על כל פנים הגענו למסקנה משותפת שבכל מקרה לא יהיה זה נכון שבית הדין יחייב את התנועה להחיל את דרישת החתימה על הצהרה על כל המתפקדים בעת מימוש זכות ההצבעה שלהם, כשם שהחלטה קולקטיבית על הרחקת קבוצת חברים שלמה כפי שנדרשת על ידי מר בינשטוק וזוכה לתמיכה לא מבוטלת בקרב חברי תנועה מן הראוי היה שלפני העמדתה למבחן החוקיות בבית הדין, אם בכלל, הייתה מועמדת להכרעה פוליטית במוסדות הליכוד.

11. סוף דבר

83. אנו מקבלים את העתירה של הקבוצה הדמוקרטית באופן חלקי כמפורט בפסק הדין, ודוחים את העתירות האחרות.

84. אשר על כן, התנועה תנקוט בכל האמצעים על מנת לאסוף מידע ולעשות בדיקה פרטנית של המתפקדים במסגרת "הליכודניקים החדשים" וזאת לנוכח עובדה, כי משך זמן ממושך ראשי קבוצה זאת עודדו התפקדות לתנועה של אנשים אשר אינם מזדהים עם הליכוד ואינם מתכוונים להצביעה לו. בהתאם לתוצאות הבדיקה, איסוף ועיבוד המידע יש לערוך שימועים פרטניים ולקבל החלטה לגבי אלה מן המתפקדים שיימצא לגביהם מידע שלילי כלשהו. ביחס למתפקדים שכל מה שיהיה ידוע לגביהם היא אך העובדה כי התפקדו באמצעות "הליכודניקים החדשים" – ניתן יהיה לוודא עמם כי התפקדו בתום לב באמצעות דרישה לחתום על הצהרה בעניין.

85. מבחינה אופרטיבית, אנו מציעים כי לצורך מימוש החלטתנו ולמניעת ספקות או אי הבנות מוסדות הליכוד יפעלו למימוש החלטתנו באופן שתכלול את השלבים המעשיים הבאים:

- החזרת החברים שהועברו לקבץ נפרד אל רשימת החברים הכללית, עם הוותק המקורי שלהם. (למעט מי שהורחק במסגרת הליך פרטני על ידי המנהלת), תוך שמירתו במקביל של הקובץ שערכה המנהלת.
- מזכירות הליכוד, בהתייעצות עם המנהלת, תמנה צוות שיבדוק את רשימת החברים שהועברו לקובץ. מקובץ זה ינופו כל מי שצורפו אליו על סמך מידע שהתקבל מחברי מפלגה אחרים, ראשי סניפים או פעילים אחרים ואשר אין לגביהם ראיה שהתפקדו באמצעות הליכודניקים החדשים, או היו פעילים או חברים בקבוצות אלה. יוותרו בקובץ רק מי שהופיעו ברשימות של הליכודניקים החדשים או בקבוצות הפייסבוק הקשורות אליהם, או שיש לגביהם ראיה אחרת שהיו פעילים או חברים בקבוצות אלה.
- לאחר השלמת הניפוי ייזום הצוות איסוף ראיות ביחס לחברים שנותרו ברשימה ופעילותם, בין היתר גם ברשתות החברתיות למיניהן.
- מי שפעילותו תצביע על תמיכה בליכוד יסתיים הטיפול בעניינו.
- מי שפעל נגד הליכוד או אפילו ימצא דבר מה המצביע כי הוא פועל נגד הליכוד או מזדהה עם פעילות כזו, תפעל המנהלת להרחקתו לאחר שתודיע לו על כך בדאר רשום, או בכל אמצעי אחר שיאפשר ווידוא קבלה. המנהלת תאפשר לאותו חבר להשמיע טענותיו בפניה לאחר שתעביר לו את כל המידע העומד נגדו. המנהלת תחליט בהתאם לתוצאות הבירור, כאשר על החלטת המנהלת ניתן יהיה, כמובן, להשיג בפני בית הדין.

- למי שהבדיקה לא תיתן כל אינדיקציה ישלח מחדש מכתבה של המנהלת ובו הצהרה על הזדהות עם תנועת הליכוד והתחייבות להצביע ליכוד בבחירות ולפרוש מן הליכוד ככל שיחליט מקבל המכתב שלא להצביע ליכוד, בדואר רשום. מי שקיבל את הדואר ולא יגיב במועד יורחק כפוף לערעור לבית הדין וגם על כך תשלח לו הודעה בדואר רשום. לגבי מי שאין אינדיקציה האם קיבל את המכתב יעשה ניסיון להגיע בטלפון או בדואר אלקטרוני או בכל אמצעי אחר.
- מי שקיבל מסרון ולא הגיב דינו כדין מי שמשך את הדואר הרשום ולא הגיב.
- מי שהגיב במתן ההצהרה המבוקשת יסתיים הטיפול בעניינו.
- חברים שלא יוצר עימם כל קשר ואין כל אינדיקציה לגביהם יועברו לקובץ מיוחד. מי מהם שיגיע להצביע יצטרך למלא את הטופס בתחנת ההצבעה כתנאי להצבעה. הצבעה זו תהיה במעטפה כפולה כדי לאפשר למנהלת לערער על הכללתו אם תמצא עילה לעשות כן.
- אירגון הקבוצה הדמוקרטית טען בפנינו כי יש לו רשימות של חברים שהצטרפו לקבוצתם והם כולם תומכי הליכוד. הם אף הביעו נכונותם לבדיקה מדגמית של מי שנכלל ברשימה.
- לעניין זה יבחן הצוות שיוקם על ידי המזכירות והמנהלת את אופי הרשימה כיצד הורכבה, האם ניתן לבצע בדיקה מדגמית ואם כן על פי אילו קריטריונים ומה תהינה השלכות.

86. לאחר הדברים האלה אנו חוזרים ומדגישים, התמודדות עם ניסיון של התפקדות עוינת שהיינו עדים לו בשנים האחרונות מצריך הקצאת משאבי זמן, כסף וכוח אדם. ניהול הליכים תקינים במסגרת תנועה דמוקרטית מצריך עבודה מורכבת והשקעה רבה. במקום להשקיע את הזמן, העבודה והמשאבים הדרושים, התנועה נקטה בצעדים גורפים מדי וגלגלה את תפוח האדמה הלוהט הזה לפתחו של בית הדין בתקווה, כי בית הדין יכשיר את הצעדים האלה. מן הראוי כי התנועה תשנס מתניים ותקדיש את הזמן, העבודה ותשומת הלב הדרושים להתמודדות מושכלת עם תופעת ההתפקדות העוינת. כי אם אכן באיום קיומי מדובר מתבקש טיפול יסודי ורציני בו, שציוצים בטוויטר לא מהווים לו תחליף ראוי ולא יכולים לבוא במקומו.

_____ (-) _____

חבר ביה"ד, יצחק במ

_____ (-) _____

חבר נשיאות ביה"ד, יאיר לחן

_____ (-) _____

נשיא ביה"ד, מיכאל קליינר

ניתן היום יח' בטבת 22.12.21